

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 643/2024-5

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša prerokoval oznámenie sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky Libora Duľa o možných dôvodoch jeho vylúčenia z konania a rozhodovania vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 2457/2024 a takto

rozhodol:

- Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky Libor Duľa **nie je vylúčený** z konania a rozhodovania vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 2457/2024.
- Toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a oznámenie

- Sudca IV. senátu ústavného súdu Libor Duľa listom z 10. októbra 2024 podľa § 49 ods. 4 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) oznámil možné dôvody jeho vylúčenia z konania a rozhodovania vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2457/2024 z dôvodov podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre jeho pomer k sťažovateľke.
- Pokynom predsedu ústavného súdu zo 17. októbra 2024 bolo oznámenie podľa čl. IV bodu 1 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2024 do 31. decembra 2024 (ďalej len „rozvrh práce“) pridelené na rozhodnutie podľa § 51 ods. 2 zákona o ústavnom súde do I. senátu ústavného súdu.
- Z oznámenia a príslušného spisu ústavného súdu vyplýva, že vec vedená pod sp. zn. Rvp 2457/2024 bola pridelená sudcovi spravodajcovi Liborovi Duľovi, členovi IV. senátu ústavného súdu. Predmetom konania je rozhodovanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Peter Erdős, s. r. o., ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojich práv podľa čl. 46 ods. 1

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Tos/16/2024 z 12. júna 2024.

4. Sudca ústavného súdu Libor Duľa v oznámení uviedol, že sťažovateľka bola podpredsedníčkou najvyššieho súdu, na ktorom vykonával funkciu sudcu, až do vymenovania za sudcu ústavného súdu a z pozície svojej funkcie predsedu trestnoprávneho kolégia s ňou prichádzal do každodenného kontaktu. Tým je bez ohľadu na jeho subjektívne garantovaný profesionálny prístup k rozhodovaniu prítomná možná pochybnosť o jeho nezaujatosti so zreteľom na pomer k účastníkovi konania. Ústavný súd už rozhodol o jeho nevylúčení z rovnakých dôvodov (PL. ÚS 4/2020, PL. ÚS 26/2020).

II.

Relevantná právna úprava a posúdenie vecí ústavným súdom

5. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

6. Podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde dôvody vylúčenia podľa odseku 1 alebo odseku 2 oznámi sudca ústavného súdu bezodkladne predsedovi ústavného súdu.

7. Podľa čl. IV bodu 1 písm. a) rozvrhu práce o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde rozhoduje prvý senát, ak ide o sudcov štvrtého senátu.

8. Nestrannosť sudcu v konkrétnom konaní znamená prejednávanie a rozhodovanie vecí len na základe objektívne zistených skutočností a na základe práva, bez predsudkov, bez pomeru (pozitívneho alebo negatívneho) k predmetu sporu, účastníkom konania, ich zástupcom alebo k iným zúčastneným osobám a bez akéhokoľvek ovplyvnenia, „*sine ira et studio*“. Poskytnutie súdnej ochrany nestranným sudcom tvorí podstatu spravodlivej súdnej ochrany.

9. Nestrannosť má stránku subjektívnu a stránku objektívnu, a tie sú overované rovnomennými testami. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) zdôrazňuje význam nestrannosti sudcu pre dôveru verejnosti v súdnictvo, a to jednak vo všeobecnosti (porov. rozsudok Olujic proti Chorvátsku z 5. 2. 2005, sťažnosť č. 22330/05, bod 57), ale osobitne pri objektívnom teste (porov. rozsudok Kinský proti Českej republike z 9. 2. 2012, sťažnosť č. 42856/06, bod 87).

10. Pokiaľ ide o subjektívny test, nestrannosť sudcu sa musí predpokladať, pokiaľ nie je preukázaný opak (pozri rozsudok Wettstein proti Švajčiarsku z 21. 12. 2000, sťažnosť č. 33958/96, bod 43). Vo vzťahu k objektívnemu testu musí byť posúdené, či, odhliadnuc od správania sudcu, existujú zistiteľné skutočnosti, ktoré môžu vyvolávať pochybnosti o nestrannosti sudcu. Rozhodujúce pritom je, či takéto obavy môžu byť objektívne odôvodnené (tamtiež, bod 44).

11. Námietkový senát ústavného súdu po preskúmaní obsahu spisu vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2457/2024, dôvodov uvedených vo vyhlásení sudcu IV. senátu ústavného

súdu Libora Duľa a s prihliadnutím na svoju doterajšiu rozhodovaciu činnosť dospel k záveru, že nie sú splnené zákonné podmienky na jeho vylúčenie z konania a rozhodovania o predmetnej veci.

12. Ústavný súd vzal zo subjektívneho hľadiska do úvahy, že sudca ústavného súdu Libor Duľa výslovne svoju zaujatosť nevyhlásil (podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde), ale len oznámil možné dôvody svojho vylúčenia (podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde). Formulačný rozdiel medzi týmito ustanoveniami zákona o ústavnom súde možno vidieť v subjektívnom postoji sudcu – ak si je vedomý existencie dôvodu vylúčenia, ale jeho intenzitu nepovažuje za dostatočnú, učiní oznámenie podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde, ak sa so zisteným dôvodom vylúčenia vnútorne stotožní, vyhlási svoju subjektívnu zaujatosť podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde (porovnaj Macejková, I., Bárány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kolektív. *Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár*. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020. s. 289.).

13. Okolnosti vyplývajúce z oznámenia sudcu ústavného súdu Libora Duľa nevykazujú explicitnosť a intenzitu predpojatosti, ktorá by spadala pod subjektívny test (sudca ústavného súdu uviedol, že zo subjektívneho hľadiska garantuje profesionálny prístup k rozhodovaniu a ústavný súd ani nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by bola spôsobilá toto tvrdenie vyvrátiť alebo spochybniť).

14. Vo všeobecnosti kolegiálna medzi posudzovanými subjektmi neprekračujúca medze profesionality vzájomných vzťahov nepostačuje z objektívneho hľadiska k vzniku pochybnosti o zaujatosti, a preto bez ďalšieho nie je ani dôvodom na vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania v konkrétnej veci (*mutatis mutandis* IV. ÚS 124/2010, II. ÚS 36/2012). Avšak v prípade, že by takýto vzájomný vzťah prerástol cez rýdzo profesionálny rámec a nadobudol tak charakter bližšieho priateľského, prípadne negatívneho súkromného vzťahu (zodpovedajúcej intenzity), mohlo by ísť o okolnosť vzbudzujúcu odôvodnené pochybnosti o nezaujatosti (k tomu pozri aj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Nc 6/2015 z 8. júna 2015). Aj v zmysle judikatúry ESLP priateľský vzťah, teda vzťah nad rámec bežného kolegiálneho či profesionálneho vzťahu, môže u objektívneho pozorovateľa vyvolať pochybnosti o nezaujatosti dotknutého sudcu (porov. rozsudok vo veci Steck-Risch a ďalší proti Lichtenštajnsku z 19. 5. 2005, sťažnosť č. 63151/00, bod 48).

15. Ani pri skúmaní neustrannosti sudcu ústavného súdu Libora Duľa z objektívneho hľadiska ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by bola spôsobilá vzbudiť objektívnu pochybnosť o jeho neustrannosti, prihliadnuc na jeho (výlučne) profesijný vzťah k sťažovateľke.

16. Ústavný súd tak vzhľadom na uvedené konštatuje, že v prerokúvanej veci nie sú naplnené podmienky podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde na vylúčenie sudcu Libora Duľa z konania a rozhodovania vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2457/2024, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

17. Podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodnutie ústavného súdu nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania pred ústavným súdom, ak tento zákon v § 83, § 90, § 100, § 108, § 150, § 168, § 175 alebo § 179 neustanovuje inak alebo ak nevyplýva iné z rozhodnutia ústavného súdu.

18. Ústavný súd v záujme rýchlosti a plynulosti konania rozhodol podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, že toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia ústavným súdom (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. novembra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu